

Slovenski dom

Štev. 141.

V Ljubljani, četrtek 22. junija 1939.

Leto IV

Jutri – podpis vojaške zveze med Francijo in Turčijo

Hkrati bo podpisan sporazum o vrnitvi pokrajine Aleksandrette Turčiji

Pariz, 22. jun. o. Poluradno poročajo, da bo Francija vrnila Turčiji pokrajino Aleksandrette posebno pogodbo, ki jo bosta jutri podpisala v Ankari turški zunanji minister Sarad Zoglu in francoski poslanik Massigli. Vrnitev Aleksandrette je cena za privolitev Turčije v francosko-turško vojaško zvezo, podobna sporazumu kakršnega sta pred kratkim sklenili Anglija in Turčija. Vojaško zvezo med Francijo in Turčijo bosta tudi jutri podpisala v Parizu francoski zunanji minister Bonnet in turški poslanik Suad Davaz.

Vojaška zveza med Francijo in Turčijo velja po francoskih in turških uradnih zagotovilih ohraniti miru na Balkanu in v vzhodnem delu Sredozemskega morja. Besedilo te pogodbe je podobno angleško-turški pogodbi.

V sporazumu o vrnitvi Aleksandrette se Turčija obvezuje, da bo v vrnjenem ozemlju spoštovala francoske moralne in stvarne koristi in da bo varovala vse manjšine, ki žive na tem ozemlju. Razen tega se odreka vsem ozemljskim zahtevam do francoske Sirije in bo preprečila ob svojem obmejnem predelu vsako propagando, ki bi težila za odcepitvijo Sirije od Francije.

Zunanji minister Bonnet bo jutri, po podpisu obeh pogodb dal posebno izjavo, v kateri bo poudaril pomen sporazuma o Aleksandretti in pomen vojaške zveze med Francijo in Turčijo.

Podpis vojaške pogodbe med obema državama pomeni novo, izredno važno pridobitev za Francijo in Anglijo ter za mirovno fronto, ki jo ti državi organizirata. Posebnega pomena v pogodbi je določilo, da veljajo obveznosti o medsebojni pomoči med Francijo in Turčijo tudi za balkanski polotok. Iz tega določila je razvidno, da je tudi Francija pripravljena v vsemu središču in silami ohraniti sedanje stanje in mir na Balkanu.

Vesti 22. junija

Nemški protektor nad Češko in Moravsko von Neurath je izdal sklep, po katerem je Judom v protektoratu prepovedano kupovati nepremičnine. Tudi sicer je razpalaganje z njihovim lastnim premoženjem zelo omejeno.

Zastopnik arabskega kralja Ibn Sauda je dne obiskal Hitlerja na povabilo Nemčije. Ob odhodu iz Berlina je dejal, da njegov obisk ni bil političnega značaja, kakor so to pisali zlasti italijanski listi.

Španija ni vojaško nič vezana na Italijo in Nemčijo in bo v vsakem primeru ostala nevtralna, ker tako zahteva njen politični in gospodarski položaj, je izjavil španski poslanik v Parizu Lequerica in dejal še, da pisanje nemškega in italijanskega tiska ni v skladu z nameni in načrti generala Franca.

Turški poslanik v Bukarešti je včeraj obiskal zunanjega ministra Gafencu in mu slovesno zagotovil, da turško angleška vojaška zveza v ničemer ne razdira Balkanskega sporazuma. Ta bo ostal še naprej trden, kakor to hočejo vse njegove članice.

Ameriški konzul v Tjencinu je po nalogu zunanjega ministra Hulla ostro protestiral pri japonskem poveljniku zaradi slabega ravnanja Japoncev z ameriški državljani.

Portugalska bo ustavila ves svoj izvoz v Italijo, ker ji Italija dolguje velike vsote za živež, katerega je Portugalska prodala tja lani in letos. Portugalski izvoz v Italijo je bil za to zadnjo velikega pomena in bo po ustavitvi nastalo občutno pomanjkanje nekaterih živil.

Pred ameriškim zveznim sodiščem v New Yorku je bila te dni obojena nemška država na 50 milijonov dolarjev globe in odškodnine za dve tovarni streliva, ki so jo ob začetku svetovne vojne pogladi v zrak nemški vojni. Preiskava je tekla 20 let in so ugotovili, da so vojni delali po nalogu tedanjih nemških oblasti. Nemška vlada obojbe ni priznala. Američani pa nameravajo zapletiti za kritje globe nemško državo imetje naloženo v Ameriki.

Švicarski zvezni svet je potrdil prepoved o izhajanju baselskega dnevnika »Sonntag«, ki se je pregrešil z neprestanimi napadi na nemške in italijanske voditelje. Zvezni svet utemljuje prepoved z razlogom, da taki napadi škodijo švicarskemu ugledu in bi utegnili privedi do hudih posledic.

Sovjetska vlada je sporočila estonski in letonski vladi, da bo smatrala vsako pogodbo, ki bi jo ti državi sklenili s komurkoli in ki bi slabila njuno neodvisnost za sovražno dejanje proti temu, da bi se Estonija in Letonija kakorkoli vezali z Nemčijo.

Nemška vlada je na zahtevo Anglije odpoklicala svojo konzula v Liverpoolu, ki je bil udeležen pri zadnji veliki vohunski aferi v Liverpoolskih novih orožarnah.

Več angleških poslancev je včeraj v zbornici zahtevalo od vlade, naj naroči v Ameriki potrebno število poveznikov za reševanje ljudi iz potopljenih podmornic. Vlada bo to tudi takoj storila.

Predsednik angleške vlade Chamberlain se je včeraj udeležil kosila na čast poljskemu vojaškemu gospodarstveniku odposlanstvu, ki se je prišlo v London pogajati za obrambno posojilo, kakor ga določa zveza med Poljsko in Anglijo.

Ves angleški tisk prinaša danes pozdravne članke v čast kralju in kraljici, ki se boeta v prvih popoldanskih urah vrnila iz Amerike. Listi poudarjajo velik pomen kraljevega obiska v Kanadi in v Združenih državah.

Japonci so včeraj popoldne organizirali velike demonstracije proti Angležem ob meji angleškega mestnega predela v Tjencinu. Silili so tudi Kitajce, da so morali upiti proti Angležem.

Angleška vlada je ustanovila mesto vrhovnega nadzornika letalskih sil. To je bilo potrebno zaradi povečanja oboroževanja.

Slovaški ministrski svet je sprejel zakon o slovaškem državljanstvu in o ureditvi državne uprave. Vlada je tudi sklenila odpustiti vse Jude iz slovaške vojske in jim vzeti zemljo.

Francosko-angleški vojaški posveti v Singapuru naj privedejo do popolnega sodelovanja francoskih in angleških vojaških pomorskih ter letalskih sil na Daljnem vzhodu, piše angleški tisk ob teh posvetih.

Nemške čete so se začele v precejšnjem številu zbirati zadnje dni ob francoski meji. Francozi zbiranju ne pripisujejo nobenega pomena.

V Gdansk je policija prejela več mornarjev iz nekega angleškega parnika, ker so preklinjali nemškega kanclerja Hitlerja. Mornarji bodo strogo kaznovani.

Vrhovni poveljnik italijanske vojske maršal Badoglio je včeraj obiskal Skader v Albaniji.

Posveti med angleškim, poljskim in turškim generalnim štabom ugodno napredujejo in bodo rodili zaželjene uspehe, je povedal predsednik angleške vlade Chamberlain včeraj v poslanski zbornici.

Belgrad, 22. junija. m. Nemški vojaški odposlanec von Faber-Dufour je danes popoldne slovesno izročil jugoslovanskemu vojnemu muzeju na Kalemegdanu dva stara Karadjordjeva topova, ki sta bila do zdaj v dunajskem muzeju. Topova je nemška vlada vrnila našemu vojnemu muzeju za obiska kneza namestnika Pvala pri kanclerju Hitlerju.

Pogreb Joca Jovanoviča v Belgradu

Belgrad, 22. junija. Popoldne ob 4 bo iz saborne cerkve na Kalemegdanu pogreb umrlega voditelja bivše zemljoradniške stranke Joca Jovanoviča. Pokojnikovo truplo so iz Ohrida včeraj pripeljali v Belgrad ter ga položili na oder v saborni cerkvi, kamor ga bodijo kropili njegovi številni politični prijatelji. Družini pokojnika so izrazili sožalje: knez-namestnik Pavle, predsednik vlade Dragiša Cvetković, predsednik senata dr. Anton Korošec, predsednik poslanske zbornice Simonović in vse uglednejše politične osebnosti. Pogreba se bodo udeležili zastopniki vseh političnih skupin.

Romunsko egiptovski posveti v Bukarešti

Bukarešta, 22. junija. m. V nedeljo, 25. junija bo prišel v Romunijo egiptovski zunanji minister Abdul Fetaħ Jahija paša v spremstvu načelnika vrhovnega egiptovskega sodišča in generalnega tajnika v zunanjem ministru. Jahija paša bo v Bukarešti ostal več dni ter bo imel nekaj sestankov s predsednikom vlade Armanom Calinescom in zunanjim ministrom Gafencu. Sprejet bo tudi pri kralju Karlu. Vsi politični krogi pripisujejo skorajšnemu obisku egiptovskega zunanjega ministra v Bukarešti velik pomen za bodočo vojaško in politično sodelovanje med Egiptom in Balkanom.

Prvi potniški polet iz Amerike v Francijo V 29 urah in 49 minutah - 7000 km

Pariz, 22. junija.

Pred dvema dnevi je bil srečno končan prvi redni potniški polet med Združenimi državami in Francijo. Udeležilo se ga je poleg posadke 12 častnikov, med njimi tudi ena ženska, H. Robbova, ki popisuje to popotovanje čez Atlantsko morje preprosto in kratko takole:

»V 29 urah in 49 minutah je »zračni parnik« predelal nad 7000 km in s tem spremenil drzen poskus v navado. Ko smo stopali v Port Washingtonu na »Atlantic Clipper«, sti se mešala v nas ponos in strah. Ponos, ko so moje ustnice neprenehoma mrmrale imena vseh »nebesnih vite-zov«, ki so šli pred mano po tej divji in veličastni oceanski poti. A tudi strah: koliko jih je svojo drznost plačalo z življenjem.

Velikanski hidroavion me je med premišljanji odpeljal.

Ko sem se obrnila na sedežu, ki se je lahko takoj spremenil v najboljšo posteljo, sem gledala, kako žive moji tovariši. Bilo je 18 mož posadke, pod poveljstvom kapitana Culbertsona in 18 opazovalcev, med njimi 12 častnikov, štirje radijski poročevalci in dva zastopnika letalske družbe.

Vsi ljudje so bili prešerni. To ni bila tista krčevita prešernost, ki zakrinkava pogum ter tesnobo pred veliko dogodivščino, marveč nedolžna prešernost šolarjev na počitnicah.

Otipavali smo blazine, gledali skozi okna, sklanjali nepotrepežljive oči na morje, ki je bilo hkratu tako majhno in tako veliko. Opazovali smo nebo, čigar del smo bili.

Se preden smo se utegnili dobro razgledati, smo že na kratko pristali na Azorih, za tem pa v Lizboni. In to veliko potovanje je že zatonilo v preteklost, kakor veličasten spomin.

Mislili si boste, da ne vem, kaj pripovedujem. Zdelo se bo, kakor da skozi razlagam samo, da se mi ni nobeno potovanje po zraku zdelo zločnejše in mirnejše.

Priznati moram, da sem se bala, toda ne v zraku, marveč v avtomobilu. Zračno potovanje med Združenimi državami in Evropo je zares nevarno samo na tistem delu, ki veže vodno letališče v Lizboni s središčem mesta, po ozkih cestah, kjer se je zdelo, da plešemo po enem ali po dveh kolesih.

In že smo bili v Marseille... Morali smo narediti ovinek šeststo kilometrov, ker ni letalom še dovoljena pot čez Španijo. Komaj smo se utegnili, da rečemo kapitanu Culbertsonu: »Hvala za to prvo lepo potovanje,« pa smo že krenili v Pariz.

Težaven potek pogajanj za zvezo z Anglijo, Francijo in Rusijo

Rusija je zavrnila tudi nove angleške predloge

Moskva, 22. jun. o. Sovjetski zunanji minister Molotov ter njegov pomočnik Potemkin sta včeraj imela dve uri dolg posvet z angleškim odposlancom Strangom ter poslanikom Seedsom in francoskim poslanikom v Moskvi Naggiarom. Na sestanku so razpravljali o novih predlogih, ki jih je glede zveze z Rusijo poslala sovjetski vladi Anglija.

Po seji je uradna sovjetska agencija Tass izdala kratko poročilo o sestanku. V njem pravi, da sta sovjetska zastopnika angleške predloge preučila in ugotovila, da ne ustrezajo pogojem, ki jih stavi Rusija za sklenitev zveze s Francijo.

S tem je v angleško-ruskih pogajanjih nastal nov zastoj, ki pravi, da hoče Rusija z zavlačenjem izsiliti od Anglije in Francije čim več ugodnosti zase.

Pariz, 22. jun. o. Francoski zunanji minister Bonnet je včeraj govoril v zunanje političnem odboru poslanske zbornice tudi o pogajanjih med Anglijo, Francijo in Rusijo. Dejal je, da bo kmalu dosežen popoln sporazum. Težkoče so nastale zaradi različnih mišljenj o poročstvu za tiste države, ki od Francije, Anglije in Rusije ničesar ne zahtevajo.

Hude odredbe nemškega protektorja v Pragi

Odstranitev Judov iz češkega gospodarskega življenja

Praga, 22. junija. Protektor nad Češko in Moravsko von Neurath je izdal uredbo, ki v resnici pomeni odstranitev Judov iz gospodarskega življenja v protektoratu. Uredba vsebuje predvsem te glavne določbe: Vsi prenosni premoženja in pogodbe se morajo predložiti odseji v odobritev protektorju. Pogodbe, ki so bile do zdaj sklenjene, se razveljavijo. Dalje bo protektor imenoval v vseh judovskih podjetjih svoje zaupnike in komisarje. Vsi Judje morajo prigrasiti svoje drage kovine in drage kamne, čeprav jim jih za zdaj še ni treba izročiti. Za prestopke teh določb je določena kazen 10 let, oziroma neomejena denarna kazen do popolne zaplembe premoženja.

Uredba ima namen praktično odstraniti vse Jude iz gospodarstva, kakor v Nemčiji. Uredba ne dela nobenih razlik med Čehi in Nemci ter velja tudi še za nazaj, in sicer od 15. marca 1939 dalje.

Protektor von Neurath je tudi izdal uredbo, po kateri nekatera določila zakonov bivše češkoslovaške republike o varstvu države ostanejo v veljavi še za naprej, seveda v korist Nemčije. Zakon o varstvu države v bivši češkoslovaški republiki je bil naperjen proti sušetskemu Nemcem. Zdj bodo posamezna določila tega zakona uporabljali proti Čehom.

Razmerje med Francijo in Španijo se izboljšuje

Te dni bodo Francozi vrnil Španiji 9000 zabojev zlata

Pariz, 22. junija. m. Včeraj popoldne je francoski zunanji minister Bonnet sprejel španskega veleposlanika Laquerica in francoskega veleposlanika v Madridu, maršala Petaina. Takoj po sprejemu obeh diplomatov je imel Bonnet daljšo konferenco s predsednikom vlade Daladierom. Včeraj popoldne je minister Bonnet v skupščinskem zunanje-političnem odboru glede odnosov s Španijo izjavil, da obe državi želita vzdrževati dobre sosedstvene odnose. Španski veleposlanik je ob zadnjem sprejemu pri zunanjem ministru Bonnetu v imenu španske vlade zahteval takojšnjo vrnitev zlata španske Narodne banke. Francoska vlada pa zahteva pred vrnitvijo španskega zlata nekaj zagotovil, med katerimi je glavno to, da mora general Franco sprejeti številne begunce, ki se še vedno mude v Franciji (teh begunccev je okoli 275.000), kakor tudi zagotovilo generala Franca, da ob kakem mednarodnem zapletljaju

ne bo zavzel sovražnega stališča do Francije. Dosedanje izjave, ki so jih glede tega dali nekateri španski generali, francoski odločujoči krogi ne smatrajo za zadostne.

Francosko časopisje napoveduje v kratkem odločno izboljšanje odnosov med Španijo in Francijo. Francija zblizanju ne bo delala nepotrebnih ovir. Dokaz za njeno dobro voljo in za to, da se hoče držati obveznosti, katere je sprejela v sporazumu med Berardom in Jordanom, je včerajšnji sklep okrožnega sodišča v La Rochelle, ki je odločilo, naj francoske oblasti vrnejo Španiji 9000 zabojev zlata in dragocenosti. To premoženje je bivša rdeča vlada poslala maja 1937 v Francijo. Nacionalna Španija je to zlato ves čas zahtevala zase, Francozi pa so ga držali kot nekako poročstvo, da Španija ne bo ukrenila ničesar proti francoskim koristim.

Nova slovaška ustava sprejeta

Po njej bo Slovaška republika s predsednikom, voljenim za sedem let

Bratislava, 22. junija. o. Slovaška vlada je preučila načrt nove ustave, ki ga je izdeloval poseben odbor. Na včerajšnji seji je ustavni načrt potrdila ter ga sklenila predložiti parlamentu.

Načrt za novo ustavo obsega 13 poglavij s 87 členi. V prvem poglavju določa republikansko obliko države; drugo poglavje govori o pravicah predsednika republike. Predsednika voli parlament za 7 let. Predsednik je vrhovni poveljnik vojske. Tretje poglavje govori o sestavi vlade. Predsednik in ministri imajo izvajalno oblast. Četrto poglavje se bavi z državnim svetom, ki ga sestavljajo predsedniki strank, člani vlade, predsednik parlamenta ter člani predsedništva slovaške narodne stranke. Državni svet pripravlja listo kandidatov za parlamentarne volitve ter ima pravico poslanecem vzeti mandat. Peto poglavje govori o parlamentu, ki bo štel 80 poslancev. Šesto poglavje se nanaša na politične stranke, ostala poglavja pa na korporacije, pravosodje ter pravice in dolžnosti državljanov.

Po zakonu o državnem tajništvu za nemško narodnostno skupino je vlada imenovala državnega tajnika za to skupino na Slovaškem na predlog voditelja slovaških Nemcev. Ta šef lahko predlaga tudi samega sebe. Slovaška država plača stroške za vzdrževanje državnega tajništva. To naj služi kot posredovalec v vseh vprašanjih, ki se

tičejo nemške narodnostne skupine. Osrednja državna oblastva bodo s tem državnim tajništvom sodelovala. Uradni jezik tega državnega tajništva je nemščina.

Angleški zunanji minister govori o načelih angleške politike

Anglija je močna in vsak dan močnejša

London, 22. jun. o. Angleški zunanji minister je včeraj pri nekem kosilu imel daljši govor, v katerem je razpravljal o vseh pomembnih političnih vprašanjih, ki te čase zanimajo Anglijo.

Glede dogodkov v Tientsinu je dejal, da se je položaj v Tientsinu poslabšal zaradi nesporazumljenj. Med ta spada imenovanje japonske vlade, da je imela Anglija namen izkoristiti Tientsin v vojaške namene na škodo japonskih vojaških koristi. Ako Japonska ostane pri tem, da ne bo škodovala angleškim koristim na Daljnem vzhodu, potem je upanje, da se bo to vprašanje rešilo prijateljsko. So tri načela, na katerih stoji angleška zunanja politika:

1. Velika Britanija je zedinjena sedaj bolj kakor kdajkoli ter zavzema na svetu tak položaj, da se lahko o njem reče, da je odličen. To pač lahko trdi zunanji minister.

2. Narod Velike Britanije jasno in določno ve, kakšno politiko mora voditi, in

3. Velika Britanija je močna in vsak dan močnejša.

Glede pogajanj s Sovjetsko Rusijo, je lord Halifax dejal: »Prepričan sem, da imamo isti cilj ter upam, da bomo sklenili sporazum. Ako se to doslej ni zgodilo, menim, da to ni naša napaka.

Belgrad, 22. junija. m. Nemški vojaški odposlanec von Faber-Dufour je danes popoldne slovesno izročil jugoslovanskemu vojnemu muzeju na Kalemegdanu dva stara Karadjordjeva topova, ki sta bila do zdaj v dunajskem muzeju. Topova je nemška vlada vrnila našemu vojnemu muzeju za obiska kneza namestnika Pvala pri kanclerju Hitlerju.

K današnjem cestnoprometnem sestanku

Nekaj važnejših določil za cestni promet v našem mestu

V sledečem prinašamo v zvezi z današnjim cestnoprometnim sestankom, ki ga je priredilo mestno poglavarstvo, nekaj važnejših določil, ki jih je izdala uprava ljubljanske policije za naše mesto.

Vožnja in ježa sta prepovedani po naslednjih cestah in ulicah razen za potrebe stanovalcev ob njih:

Zidovska, Nunska ulica od Gradišča do Bleiweisove ceste, Ribja ulica, Ključavničarska ulica, Krojaška ulica, Vodna steza, Kleparska steza, ozki del Puharjeve ulice (vzdolž starih zgradb do Tyrševe ceste), Za Črešlom, Barvarska steza od Poljanske ceste do Kapiteljske ulice, Medarska ulica in Hribarjevo nabrežje od Franciskanskega mosta do Dvornega trga.

PROMET NA ŽIVILSKI TRG

Med 23. in 7. uro je po Poljanski cesti prepovedan dovoz na živilski trg z mesarskimi vozilki in zapravljiki. Med tem časom je dovoljen dovoz le po Poljanskem nasipu ter dalje po Vodnikovem trgu od mesarskih stojnicah, odvoz pa v obratni smeri.

Dovoz na živilski trg z vozili je od 7. ure dalje dovoljen od Kopitarjeve ulice po Vodnikovem trgu od mesarskih stojnicah do semenišča, odvoz pa po Vodnikovem trgu dalje po ulicah, ki dele trg v več delov na cesto Pred Skofijo. Ulice, ki dele trg, nismo biti zasedene s stojnicami in morajo biti proste za vojni promet in pešce.

TROMOSTOVJE

Srednji most je namenjen samo voznemu prometu, stranska mostova pa za pešce.

PARKIRANJE MOTORNH VOZIL

Parkiranje motornih vozil, t. j. postajanje nad 10 minut je dovoljeno le v naslednjih ulicah: Razširjeni del Franciskanske ulice, Gledališka ulica ob hišah med Knaflevo in Aleksandrovo cesto (za operno gledališče), Dalmatinova ob Verovškovi hiši.

Erjavčeva cesta ob hišah nasproti dramskemu gledališču za to gledališče.

Masarykova cesta pred glavnim kolodvorom vzhodno od Kolodvorske restavracije, Beethovnova ulica od Nunskega vrta do Gajeva ulice v smeri proti Gajevi ulici in obratno od Gajeva ulice do Nunskega v smeri proti Nunskega vrtu.

Gajeva ulica od Narodnega doma do Beethovnove ulice.

Cigaletova ulica ob justični palači, Tabor ob Sokolskem domu.

Simon Gregorčičeva ulica za bansko palačo, Gallusovo nabrežje med Sv. Jakoba mostom in Stiško ulico.

Mestni trg za Robbovim vodnjakom, Krekov trg ob Fabianovi gostilni, Ruska ulica.

Pred dolenskim kolodvorom in gorenjskim kolodvorom.

Kongresni trg nasproti restavraciji Zvezda, Kongresni trg nasproti univerze ob vremen-

ski hišici, Lipova ulica za bolnišnico in

Lipov drevored ob velesajmu.

Na vseh drugih odsekih je parkiranje prepovedano.

AVTOBUSNI PROMET IN STOJISČA

Kot postajališča za avtobuse so dovoljene naslednje ulice in trgi:

Tavčarjeva ulica, Gledališka ulica od Puharjeve ulice do Gosposvetske ceste, Krekov trg, Kongresni trg nasproti restavraciji Zvezda, Borštnikov trg, Dolenska cesta pred gostilno Česnovar.

Dovoz na stojišča v Tavčarjevi ulici se vrši iz smeri Ježice po Tyrševi cesti, Trdinovi ulici in Cigaletovi ulici, odvoz po Tavčarjevi ulici in Tyrševi cesti.

Dovoz na stojišče v Gledališki ulici se vrši iz smeri St. Vida po Celovski cesti, Bleiweisovi ulici in Puharjevi ulici, odvoz po Gledališki ulici in Gosposvetski cesti.

Dovoz na stojišče na Krekovem trgu se vrši iz smeri Dolenske ceste in Štepanje vasi po Strelški ulici, iz smeri Sv. Križa in Sv. Jakoba po Komenskega ulici, Resljevi cesti in Kopitarjevi ulici, odvoz po istih ulicah.

Avtobusom, ki obratujejo na progah med Ljubljano in zunanjimi kraji, je dovoljena vožnja samo do oblastveno ugotovljenih in označenih postajališč (postaj zaradi potnikov in prostorov za spravljanje avtobusov). Prepovedana jim je pa vsaka vožnja po notranjosti mesta, izveniša za njuna popravila, nabavo goriva in izredne primere, za katere bo uprava policije dajala posebna dovoljenja.

STOJISČE ZA AVTOIZVOŠČKE IN FIJAKARJE

Masarykova cesta pred poslopjem Kolodvorske pošte, Gajeva ulica, Miklošičeva cesta

nasproti hotela »Union«, Mestni trg pred prodajalno mestne elektrarne, Zaloška cesta pred bolnišnico, vzhodno od vhoda.

KOLESARJENJE IN VOŽNJA Z ROČNIMI VOZIČKI PO HODNIKIH IN PEŠPOTIH

Kolesarenje in vožnja z ročnimi vozilki je do preklica dovoljena po desnem hodniku Tyrševe ceste od Stadiona proti Ježici in obratno. Kolesarenje in vožnja z ročnimi vozilki po levem hodniku Tyrševe ceste je prepovedana. Leva in desna se računata v smeri iz Ljubljane proti Ježici.

Ljubljana od včeraj do danes

Včeraj je bil prvi poletni dan. Prejšnja leta je ta dan prišel po dolgih vročih pozno pomladanskih časih, da so ljudje popoldne za popoldnevom hiteli k vodi, da bi se osvežili. Sonce je neumljeno pripekalo z vedrega neba, človek in žival sta iskala senco, na poljih je kar želelo od zemlje. Zdal pa je drugače. Ves maj in junij prav do tega poznega datuma sta bila deževna, prave vročinski splohi se nismo imeli. Letos so se ljudje nad dežjem po pravici pritoževali; ponekod so letošnji nalivi napravili ogromno škodo. Bog daj, da bi se vsaj zdaj, ko smo tudi po koledarju stopili v poletje, razmere kaj spremenile! Čas bi že bil. Dunajska vremenska napoved, ki se je za naše kraje še vselej dobro izkazala, napoveduje, da bomo zdaj vendarle že dobili lepše vreme, čeprav bodo včasih popoldanske nevihte. Včeraj okrog poldne je že vse kazalo, da bomo dobili hudo poletno nevihto. Nekje v daljavi je godel grom, črni oblaki so od juga silili vedno višje, zamrenili so tudi že solnce; vsak čas je bilo pričakovati, da bomo dobili hudo ploho ali pa še kaj hujšega. Vendar je neki veter oblake odrinil v stran, tako da ves dan nismo dobili niti kapljice dežja, ampak smo imeli zelo jasno nebo.

Vloge v denarnih zavodih spet naraščajo

Po podatkih Zveze jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani so narasle vloge pri njenih 29 samoupravnih hranilnicah v mesecu maju za 431.953 dinarjev in so dosegle 1.115.887.203 din. Vloge na knjižice so narasle za 2,3 milij. din na 656,8 milij. din, vloge v tekočem računu pa so se zmanjšale za 1,8 milij. na 459 milij. din. Število vlagateljev na knjižice se je povečalo za 19, na tekoči račun za 23, skupno število vlagateljev pa za 42 na 131.701.

Porast se kaže pri vlogah na knjižice pri 8 hranilnicah, pri tek. računu celo pri 13 zavodih, skupne vloge pa so narasle pri 11 hranilnicah. Število vlagateljev je naraslo pri 8 hranilnicah.

Ti podatki kažejo, da so se vlagatelji, ki so bili v aprilu dvignili 36 milij. din več, kakor so vložili v hranilnice, pomirili in pričeli svoje vloge zopet vračati hranilnicam in denarnim zavodom, zlasti tisti, ker so spoznali v aprilu, da so jim njihove vloge bile vedno na razpolago.

Vsakdanje nezgode

Vsak dan pride v tako obsežnem kraju kakor je naše mesto, do kakšnih nezgod in nesreč. Zdal poleti, ko so ceste lepo v redu in prikladne za vožnjo, se zlasti množe prometne nesreče.

Včeraj je v Ruski ulici podrl motorist štiri-letnega Dušana Povha. Fantek je padel tako nesrečno, da si je zlomil ključnico.

Z motorja je padla Brigita Šuštaršič iz Povšetove ulice. Pri tem se je precej potolkla po životu, dobila pa je tudi rahel notranji pretres.

Zvečer se je v dela v tovarni peljala domov Marija Strah, delavka iz Zgornjega Kašlja. Nesreča pa, ki nikdar ne miruje, je hotela, da je na kolesu izgubila ravnotežje, padla ter se prav pošteno potolkla.

Neznani motociklist je včeraj na Dolenski cesti podrl dinarja Benedikta Ribiča. Ribič je bil precej poškodovan ter so ga morali reševalci odpeljati v ljubljansko bolnišnico.

Posesnik Franc Turk iz Lašče pri Planini je padel z avtomobila ter si zlomil ključnico.

Trgovski zastopnik Stane Zalar iz Ribnice se je peljal z motorjem, pa ga je vrglo, da je padel ter si zlomil roko.

Kakor vidite, cel kup nesreč z raznimi vozili. V bolnišnico pa so včeraj pripeljali še nekaj drugih ponesrečenec. Za letni čas sta prav gotovo značilni tile dve »sezonski«:

Sin bajtarja iz Horjula, Jože Gradolnik, je zlezal na lipo, obiral cvetje za čaj, pa se mu je odkrhnila krhka veja; padel je ter si zlomil desno roko.

Na češnju pa je splezal strežnik Lojze Grčman, ki se mu je prav tako odlomila veja. Padel

Kolesarji in voditelji ročnih vozilcov pa smejo voziti samo drug za drugim in ne vstric.

Na vseh drugih hodnikih in pešpotih na področju uprave policije v Ljubljani je kolesarenje in vožnja z roč. vozilki prepovedana.

PEŠCI

Pešcem je prepovedano ovirati promet s postajanjem po hodnikih. To velja posebno za križišče pred poslopjem glavne pošte.

Kjer je na križiščih označen za pešce prehodni pas, smejo pešci prečkati cesto le pravokotno.

Prepovedano je postajanje v gručinah tam, kjer bi to oviralo promet.

Prepovedana je vzporedna hoja več oseb po hodnikih, tako da se ovira promet drugih. Pešci morajo hoditi vedno po desni strani hodnika (računano v smeri hoje).

je, pa k sreči ni dobil težkih poškodb, le nekoliko se je potolkel.

Prav huda nesreča pa se je primerila žagarjevemu sinu iz Starega trga, Jakobu Zabukovcu. Svetovna vojna je pustila v zemlji še vedno kopico nevarnih »ostalin«. Kar naprej se zdaj, ko je že minulo dobrih dvajset let, odkar je bila morija končana, beremo, da ta ali oni najde v zemlji staro granato ali patrono ali kakšno drugo podobno reč. Ponavadi otroci kaj brskajo po teh nevarnih predmetih, pa jim nenadoma eksplodirajo. Tako se je primerila tudi Jakobu Zabukovcu. Našel je staro patrono, ko pa jo je začel nekaj pregledavati in preiskavati, mu je nenadoma eksplodirala v roki. Vzbul mu je odnesel tri prste na roki, druge pa mu je poškodoval.

Sin posestnika iz Velike vasi, Ludvik Avbelj, je sekal drva, pa se je vsekal precej hudo v roko.

Zdal pa še nekaj ponesrečenec, ki so dobili poškodbe po hudobiji preveč vročevrtnih sitnežev.

Neki mlinar je s krepelcem udaril posestnikovega sina Lovra Urbanjo s Pogleda pri Moravčah tako močno po glavi, da mu je zlomil ključnico.

Lovrota Perneta iz Kranja, delavca pri teren-

ski sekciji, je nekdo napadel in ga udaril po glavi tako, da se je moral Perne zateči v bolnišnico.

Pred sodnijo, tam v parku, je neki objestnej napadel celo nočnega stražnika za straženje in zaklepanje, Jožeta Žitnika, katerega je krepko udaril po glavi.

Danes dopoldne so v bolnišnico pripeljali reševalci z Verda Lojzeta Ožvalda, delavca v kamnolomu tam pri verški železniški postaji. Včeraj so se tam delavci nekaj spoprijeli naprej z besedami, nato pa je nekdo potegnil celo nož in mahnil z njim Ožvalda po obrazu. Prizadejal mu je nekaj nevarnih ran po glavi, oklal pa ga je tudi okrog ust.

Kakor vidimo, se je včeraj nabrala v bolnišnici na listi ponesrečenec kar lepa vrsta imen. Že po tem bi človek lahko sklepal, da smo stopili v poletje. Pozimi je nesreč v enem dnevu navadno mnogo manj.

Niti zapahi več ne drže tatov

Celje, 22. junija.

Zdi se, da je Celje zatočišče vseh močnejših tatov, vlomilcev in drugih takšnih nepridipravov, saj skoraj ne mine dan, da ne bi bili celjski orožniki obveščeni o kakšnem vlamu, tatvini ali razbojništvu. Orožniki in policija imajo že tako dovolj posla z raziskovanjem roparskega umora v Medlogu, z roparskim napadom v Polulah, vlomno tatvino v Kydrihovo trgovino v Gabrju in z mnogimi drugimi takšnimi rečmi. Danes pa je dobilo orožništvo še novo delo.

Ponoči je bilo vlomljeno v trgovino Suše Olge na Ljubljanski cesti pri Butajevem mostu, nedaleč od hiše, kjer je Samčeva gostilna. Vlomilec je prišel v trgovino čez dvorišče. Vrata je izrezal, da je mogel priti do zapahov. V trgovini je prebrskal vse. Očividno je iskal v prvi vrsti le denar. Našel pa je le 100 din. Vlomilec pa ni vzel zavrtikov, v katerih so bili 25 paski kovanci, čeprav jih je bilo precej. Ko je videl, da debelejšega denarja ni nikjer, se je zadovoljil s tobakom, ki ga je ukradel za 3000 din. Trgovce Suše je slišal ponoči nek sumljiv ropot in je tudi šel pogledat. Našel pa ni ničesar in je zato šel nazaj spat v prepričanju, da ga je motil le ropot avtomobila. Ko pa je zjutraj stopil v trgovino, je videl v njej vse razmetano. Obvestil je o vlamu takoj policijo. Policijski nadzornik Zavrc je posnel prstne odtise. Zdi se, da je v trgovino vlomil človek, ki so mu bile vse razmere pri tej hiši dobro znane.

Ponoči je bilo vlomljeno v trgovino Suše Olge na Ljubljanski cesti pri Butajevem mostu, nedaleč od hiše, kjer je Samčeva gostilna. Vlomilec je prišel v trgovino čez dvorišče. Vrata je izrezal, da je mogel priti do zapahov. V trgovini je prebrskal vse. Očividno je iskal v prvi vrsti le denar. Našel pa je le 100 din. Vlomilec pa ni vzel zavrtikov, v katerih so bili 25 paski kovanci, čeprav jih je bilo precej. Ko je videl, da debelejšega denarja ni nikjer, se je zadovoljil s tobakom, ki ga je ukradel za 3000 din. Trgovce Suše je slišal ponoči nek sumljiv ropot in je tudi šel pogledat. Našel pa ni ničesar in je zato šel nazaj spat v prepričanju, da ga je motil le ropot avtomobila. Ko pa je zjutraj stopil v trgovino, je videl v njej vse razmetano. Obvestil je o vlamu takoj policijo. Policijski nadzornik Zavrc je posnel prstne odtise. Zdi se, da je v trgovino vlomil človek, ki so mu bile vse razmere pri tej hiši dobro znane.

Zahtevajte povsod naš list!

Med ameriškimi Slovenci

V Clevelandu se je na cesti pripetila nesreča, ki je zahtevala življenje rojaka Andreja Obeda, starega 70 let. Pokojni je bil doma iz Cerknega na Primorskem in je živel v Clevelandu 34 let. — Brat megr. Hribarja umrl. V Clevelandu je umrl rojak Martin Hribar, ki se je nahajal v Ameriki 46 let. Pokojni je bil doma iz Zgornje Tuhinje blizu Kamnika. — V Clevelandu je preminul rojak Jožef Starič v starosti 83 let. Pokojni je bil doma iz Jezer pri Trebnjem na Dolenjskem in je prišel v Ameriko že pred 49 leti. Ranjki je bil eden izmed ustanoviteljev fare sv. Vida, ki je bila prva slovenska župnija v Clevelandu. — V bolnišnici je umrl rojak Louis Kočjan v starosti 57 let. Pokojni je bil doma iz Sežane na Krašu. — Umrla je tudi znana posestnica doma iz cvetličarne Johana Svete z 6120 St. Clair Ave. v starosti 59 let. Doma je bila iz Preserja. — V Clevelandu O. je zaradi neečetnega padca v bolnišnici umrl John Habjan s St. Clair Ave., kjer je imel gostilno. Star je bil 53 let in je bil doma iz vasi Vrh pri Višnji gori. — V Clevelandu je umrla Mrs. Anna Perše z East 82. St. v starosti 72 let. Doma je bila iz Ročina na Primorskem. — Nagloma je pri delu v White Motor tovarni zbolel Frank Srai, ki je kmalu po prevozu v Charity bolnišnico tudi umrl v starosti 33 let. Rojen je bil v Clevelandu in zapušča ženo, sina in hčer ter tri brate. V Clevelandu O. je umrla Matilda Walland, rojena Stanfal, v starosti 64 let. Doma je bila iz Livolda pri Kočevju in je bivala v Ameriki 46 let. V Pittsburghu je umrla Mary Flore, rojena Sopčič, v starosti 69 let. Doma je bila iz Gradača v Beli Krajini in je prišla v Ameriko že pred svetovno vojno. V Ely, Minn. je umrl rojak Frank Seršen. V Steelton, Pa. je podlegel poškodbam, ki jih je dobil, ko je bil povozen od avtomobila, rojak John Plešec, v starosti 78 let. Doma je bil v Železnikih pri Metliki v Beli Krajini. V Ameriki je živel 52 let. — V Calumetu, Mich. je na svojem domu v New Town naselbini umrl eden najstarejših tukajšnjih slovenskih pionirjev George Mišica v starosti 79 let. Pokojni je bil doma s Talčega vrha v Beli Krajini in je prišel v Ameriko na Calumet pred 52 leti. — V Pittsburghu, Pa. je po dolgi in mučni bolezni preminula ga. Barbara Starešinič, rojena Pavlakovič (p. d. Vučičeva). Doma je bila iz Preloke pri Vinici. V Calumetu, Mich. se je v rudniku dogodila velika nesreča, ki je zahtevala življenje John Smalca. Na rojaka se je v rovu vsula velika količina kamena in ga pokopala pod seboj, da je bil na mestu mrtev. Pokojni je bil doma iz Starega trga v Beli Krajini in je živel na Calumetu nad 35 let. Star je bil 54 let. Zapušča ženo in pet otrok. — V Richmondu so umrli v preteklih treh tednih kar trije Slovenci, in sicer: John Gornik, samaki, doma iz Cerknice na Notranjskem; Frances Urbas, doma iz Dolenje vasi pri Cerknici ter Jožeta Gregorič, doma iz vasi Hrib pri Loškem potoku. — V Poterville, Calif. je v okrajni hiralnici umrl rojak Jakob Kočever v starosti 51 let. V hiralnico je prišel zaradi bolezni, ki si jo je nakopal v rudnikih v Montani. Doma je bil v Nestopli vasi fara Semč na Belokranjskem in je prišel v Ameriko še v mladih letih. — V Detroitu, Mich. je umrla rojakinja Margareta Rožič. Mudila se je pri svojih otrocih v Detroitu, kjer jo je dohitela smrt. Doma je bila od Črnomlja v Beli Krajini in je bivala tukaj nad 50 let. — V Duluthu, Minn. je zadela kap čevljarja, Louisa Vesela. Rojen je bil v Loškem potoku pred 57 leti in je bival v Ameriki 31 let. — V Johnstownu je preminula Mrs. Mary Martinčič, rojena Pleškovci. Pokojna je bila rojena v Johnstownu pred 43 leti. — V La Salle, Ill. je preminula rojakinja ga. Mary Brinovec, rojena Berglez, doma iz Gornjega grada na Stajerskem. V Ameriko je prišla leta 1895. Zapušča 4 sinove in 4 hčere. — V Brooklynu je umrl rojak Jurkovič, ki je bil rojen v Spodnjem Logu pri Kočevju. Tukaj je bival okoli 40 let in je imel svojo lastno delavnico.

Sport v zadnji minuti

Izreden uspeh je dosegel Franjo Kukuljevič, jugoslovanski teniški igralec, ki zdaj nastopa na dobro zasadenem teniškem turnirju elitnega londonskega kluba »Queens-Club«. V tretji rundi tega turnirja je naletel na znamenitega angleškega teškega igralca Austina, ki ga je Wallis-Myersova svetovna teniška lestvica še lani stavila na tretje mesto in ki je veljal za glavnega favorita tega turnirja. Po izredno čvrsti in lepi igri je naš igralec Kukuljevič odpravil Angleža v treh setih s 6:4, 6:4, 6:4! Kukuljevičev zmag je angleško občinstvo sprejelo kot največje presenečenje. Casopisi pišejo o njegovi igri s samimi superlativnimi pohvalami. Škotska nogometna reprezentanca, ki je v Združenih ameriških državah odigrala na svoji ameriški turneji vrsto tekem, je včeraj popoldne odigrala svojo zadnjo tekmo ter s tem zaključila svojo turnejo. Zmagala je v tej svoji zadnji tekmi proti New Englandu s 3:1. Škote so zmagali v vseh tekmah, pri čemer so zabili sami 13 golov, dobili pa je enega — in še tega včeraj.

Skrivnost smrtne megle

Lenglen je zganil list in se naslonil nazaj v naslonjač ter čakal na Devornyeve besede. Minilo je pa precej časa, preden je oni pretrgal tišino.

»Ainmiller je bil bister mož«, je dejal končno pomenljivo.

»Kako to?« je nadaljeval Lenglen. »Mi imamo boljše...«

»Iz teh dveh poročil se da jasno sklepati«, ga je prekinil mlajši mož, sicer ne nevljudno, toda odločno, »da je Ainmiller potem, ko se mu je posrečilo nekaj važnega izvohati, pričakoval napad s plinom. Njegovemu predniku Fulltonu brčkone ta misel ni padla v glavo. Zaradi tega ga je doletela smrt popolnoma nepripravljenega. Ainmiller je bil bolj prebrisan in zato je treba toliko bolj obžalovati njegovo žalostno smrt. Boj, o katerem govore poročila, se je po mojem mnenju odigral približno takole: Ainmiller vidi, da nosita oba napadalca plinski maski...«

»Motite se! Ainmiller je sam nosil plinsko masko. To se vendar jasno vidi iz poročila drugega stražnika. Če pa sta bila napadalca oskrbljena z maskama, pa mi ne vemo.

»Oprostite, če vam vpadam v besedo«, je pripomnil Devorny s komaj opaznim nasmehom. »Nikakor ni mogoče misliti, da je Ainmiller ob napadu nosil plinsko masko, čeprav bi bilo to seveda priporočljivo. Proti taki domnevi govori že dejstvo, da v poročilu prvega stražnika o tem sploh ni besedice. Predvsem pa — in to je odločilno —: kdo se vendar prvi oskrbi pred plinskim napadom z masko, — napadalec ali tisti, ki je v obrambi? Seveda napadalec. Po tem preudarku bi prišli do presenetljivega sklepa, da je bil Ainmiller tisti, ki se je skušal svojih sovražnikov znebiti s strupenim plinom...«

»To je pa izključeno«, je pristavil Lenglen. »Vaše besede so mi posvetile. Kako si torej predstavljate nadaljni potek boja?«

Ko je Ainmiller opazil maski na napadalcih, je zviti uradnik pridržal dih. Kar je pričakoval, je takoj nastopilo: eden njegovih sovražnikov je izpustil iz posode plin, — o tem, kako, si nama ta trenutek ni treba razbijati glav — in Ainmiller bi bil tedaj na mestu mrtev, če bi le enkrat potegnil sapo. Zločinca sta prav gotovo s tem tudi računala ter ju je naskok Ainmillerja moral strašansko presenetiti. Uradnik iztrga, ne da bi naletel na poseben odbor, enemu masko z obraza in si jo nadene sam. Brčkone se je tisti napadalec, kateremu je bila maska strgana raz obraz, takoj mrtev zgrudil, drugi pa je ustrelil na Ainmillerja, potegnil truplo ponesrečenega tovariša v avtomobil in oddiral.

Ravnatelj policije se je, kakor je bilo videti, zatopil v globoke misli. Sedel je negibno, trkal s svinčnikom ob mizo in strmel zamišljen na ozek sončni žarek, ki se je vlekel čez bele zaprašene ovoje in snopiče spisov na knjižni omari.

»Vaš prikaz utegne približno zadeti pravo«, je dejal nenadno in potegnil roko preko čela, kakor da bi hotel odpoditi misli, ki niso bile v skladu s stvarjo. »Namenoma sem Vam zmolčal dve bistveni ugotovitvi naših nadaljnjih raziskavanj, da bi videl, kaj morete vi storiti iz snovi, ki vam je na razpolago. Ne štejte mi tega v zlo, Mr. Devorny«, se je nasmehnil bolj černo, »kajti v mojem dolgoletnem delovanju v kriminalnem uradu mi je neke vrste nezaupljivost do zasebnih detektivov prešla v kri in meso. Morda neke vrste predsodek... Pri Vas majhne preizkušnje sploh nisem vzel v poštev, — saj sem slišal zadosti o vaših sposobnostih, da vem, da imam pred seboj moža velikega znanja...«

»Prosim, le nobenih hvalnic, preden ni dokazov,« se je branil Devorny. »Vi ste omenili nekoliko prej dve nadaljnji ugotovitvi... in sicer?«

»Da, tako! Na kraju dogodka smo našli steklene črepinje. Brčkone je bil plin shranjen v stekleni posodi. To se je prav gotovo dogodilo tudi v primerih Scotta in Fulltona, le da so zločinci imeli tam zadosti časa, da so odstranili vse sledi. Dalje je bilo nekaj dni pozneje najdeno ob bregu reke truplo nekega popolnoma nagega moškega, ki je že kazalo znake razkroja. Posrečilo se je ugotoviti, da so bila njegova pljuča popolnoma razjedena od neke vrste strupenega plina. Ves naš trud, da bi ugotovili ime in poreklo mrlja, je ostal zaman. Vendar pa ne bi dopustil nobenega dvoma, da je to truplo drugega napadalca na Ainmillerja. S tem dobiva vaša domneva sijajno potrdilo.«

»Če zgodbo pravilno pretehtamo«, je menil detektiv preudarno, »imamo tukaj pred seboj nek nenavaden primer: Po navadi poznamo največkrat zločin ter iščemo potem storilca; tokrat pa iščemo zločin, a storilca že poznamo...«

»Pomislite na poslednje besede Ainmillerja: Tovarna Lammerley. Če je storilec tedaj lastnik tovarne ali pa eden izmed ravnateljev, — ne bo bogzna kakšna težava to ugotoviti. Nasprotno pa bo po mojem mnenju silno težko ugotoviti, za kakšno vrsto zločin gre. Vse tri umore, izvršene na kriminalnih uradnikih, pustimo ob strani, — tukaj mora biti čisto drug, mnogo večji in usodnejši zločin, za katerega sedaj gre. Ste morda že poizvedeli, kaj proizvaja tovarna Lammerley?«

»Barve«, je odvrnil ravnatelj policije in skomizgnil z rameni. »To je toliko, kakor nič... Sicer pa: imate že načrt, po katerem se boste ravnali?«

Od tu in tam

60 letnico svojega rojstva bo 16. julija praznoval voditelj hrvaškega naroda dr. Vladko Maček. V Zagrebu se je sestavil poseben meddržavni odbor, ki bo pripravil veličastno proslavo v Zagrebu. Na predvečer bodo priredili ognjemet, naslednjega dne pa velik mimohod mimo palače »Gospodarske Sloge«, na katere balkonu bo stal dr. Maček. Popoldne pa bo ljudska veselica na prostoru športnega kluba »Concordia«. K sodelovanju so bili povabljeni vsi kulturni delavci ter vsa društva.

Novo tovarno sladkorja namerava zgraditi naša država. Do sedaj ima že dve, namreč tovarni na Čukarici in na državnem posestvu v Belju. Povod za graditev nove tovarne je dalo pomanjkanje sladkorja v državi. Vse obstoječe tovarne imajo kapaciteto 12.000 vagonov sladkorja letno, kar pa za stalno naraščajoče prebivalstvo, že ne zadostuje več. To se je pokazalo zlasti letos, ko bo treba uvoziti iz tujine okrog 1000 vagonov sladkorja. Računati pa je treba, da se bo prebivalstvo še naprej množilo, obenem pa se bo povečala potrošnja sladkorja tudi v primeru, če bodo po napovedih finančnega ministra znižane trošarine na sladkor.

Načrt uredbe za ustanovitev zavoda za proučevanje gospodarstva je že izdelan v trgovinskem ministertvu. Zavod bo ostal pod neposrednim nadzorom trgovskega ministertva in bo prevzel nalogo usmerjanja naše gospodarske politike. Uredbo preučuje ministrijski svet in je zato verjetno, da bo uveljavljena že v kratkem.

Omejitev pri izdajanju deviz za nakup volne in surovin v tujini je rodila po drugi strani posledice za pridelovalce domače volne. Tekstilna industrija je prisiljena seči po blagu na domačem tržišču. Računajo, da bo že letos odkupljena pol druga milijarda kilogramov domače volne. Da se bo odkup izvršil lahko hitro, bo Narodna banka dovolila posebne kredite pod ugodnimi pogoji. Zaradi dobrih izgledov pri kupčiji, so cene volni takoj poskočile.

Strahote poln večer so doživeli prebivalci Koprivnice pred dvema dnevnima zvečer. Okrog sedmih zvečer so se nagrmadili nad mestom in okolico težki oblaki, iz katerih se je vili strašna ploha. Že pol ure nato so zvonovi opozorili prebivalce, da se s pobočij Bile gore valijo silni hudourniki proti mestu. Preden so ljudje mogli iz spodnjih prostorov spraviti svoje stvari v višja nadstropja, je voda že preplavila vse mestne ulice in začela vdirati v hiše. Opustošenje je bilo grozno. Enako je trpela tudi okolica. Mnoge hiše je voda zalila in jih izpodkopal, da jih bodo morali podreti. Prav tako je voda izpodjedla železniške proge, ki vodijo proti vzhodu. Škoda gre v več milijonov dinarjev.

Z novimi zločini se je javila tolpa zloglasnega razbojnika Idriza Azirovića, ki je bil pred dobrim mesecem na begu ubit. Njegova tolpa je štela dvanajst članov, pa se je po smrti svojega glavarja porazgubila v gorah v okolici Pristine. Sprva so prebivalci mislili, da bo zločinov konec, toda pred dvema dnevnima se je zgodil nov umor. Ko je Cezim Atulović s sinom delal na polju, so nenadoma počile puške in mož se je smrtno zadet zgrudil, medtem ko je bil sin lažje ranjen. Prevladuje prepričanje, da je morilec najel nekdo, ki je zaradi krvne osvete prežal na Atulovića.

Prav zanimivo izjavo, s katero pojasnjuje stališče staroradikalov do reševanja hrvaškega vprašanja med predsednikom vlade Dragišo Cvetkovičem in dr. Vladkom Mačkom, je dal dopisnik »Hrvaškega dnevnika« eden izmed voditeljev staroradikalov Stojan Špadijer. Špadijer povdarja, da bodo njegovi politični prijatelji zelo veseli, če se bo dr. Mačku posrečilo rešiti to težko vprašanje po skrajšani proceduri, kajti staroradikalni so zmerom za čisto rešitev hrvaškega vprašanja. Pač pa bodo oni ostali v opoziciji vse dotle, dokler se ne bo dal izvesti demokratični program njihove stranke. Staroradikalni po Špadijerjevi izjavi ne zahtevajo izpremembe vlade ali pa vodilnih osebnosti, temveč izpremembo celotnega sistema doseganja vladavine, kajti ta sistem je bil ovira za rešitev hrvaškega vprašanja in drugih državnih vprašanj. Na vsak način pa bodo staroradikalni podprli Hrvate, če se jim bo posrečilo rešiti najvažnejše vprašanje na drugačen način, kakor pa si ga staroradikalna stranka zamišlja.

Obsodbo, s katero je zagrebško okrožno sodišče obsodilo na sedem mesecev ječe znanega hrvaškega publicista Joe Matošića zaradi krive prisege, je stol sedmice v celoti potrdil. Joe Matošić se je proslavil s brezštevilnimi žolčnimi napadi na hrvaškega voditelja dr. Mačka v svojem listu »Danica«. Pri nekem zaslišanju na sodišču se je zaradi srečanja s svojimi političnimi nasprotniki tako raztogotil, da je celo streljal. Nebrzdano pisanje mu je napravilo več tožba, dokler ni obsedel v ječi zaradi krive prisege, ki so mu jo dokazali. Ko je zaprosil sodišče za odložitve kazni, je dobil odklonilen odgovor. Tako je Matošić nečestno zaključil svojo publicistično kariero.

Pomanjkanje modre galice je povzročilo povišanje cen galice za skoro tri dinarje pri kilogramu. Vinogradniki se zaradi tega zelo razburjajo. Ugotovilo se je, da so pomanjkanje izrabili zlasti trgovci ter neopravičeno povisali svoj zaslužek. V Šibeniku je moralo posredovati pri trgovcih celo okrajno glavarstvo. Če bo ostalo pri cenah, ki so jih nastavili trgovci, se ulegne zgoditi, da vinogradniki zaradi pomanjkanja denarja ne bodo mogli škropiti trti, nakar se bodo boleznih strahovito razmnožile.

Sledove predzgodovinske naselbine so odkrili staroslovci v votlini Hrastovača pri Sanksem Mostu. Pri odkopavanju so zasledili več kulturnih plasti, po katerih so ugotovili, da segajo nazaj v dobo 2000 let pred Kristusom. Našli so tudi posebne kose keramike. Vrhnja plast pa kaže, da je bila naselbina obljubena še v rimski dobi.

Odvetnika, ki je zastopal nasprotno stranko, je okoli v Bjelovaru neki Martin Gregurič. Pri razpravi je bil Gregurič obsojen, toda takoj po odhodu iz sodnice je Gregurič napadel svojega tožitelja, nato pa zasedel kolo in odtrgal proti pisarni odvetnika, ki je tožitelja zastopal. Ko je zagledal dr. Sabolića v kavarni nasproti pisarne, je stopil k njemu in mu zasadil nož v prsa. Po zločinu je spet pobegnil. Odvetnika so odpravili v bolnišnico. K sreči rana ni smrtonosna, ker srce ni ranjeno.

Strelna je udarila v voz Martina Miloševića iz vasi Kompletincev. Martin se je peljal domov, na vozu pa je imel železni plug. Vanj je tresčelo. Martina je vrglo kvišku z voza na drugo plat ceste. Od silnega groma sta oba konja oglušela, Martinu pa se ni zgodilo ničesar hudega.

Zanimiva afera v Mariboru

Ljubljanska trrdka oškodovana za 40.000 din

Ljubljana, 21. junija. Reklamno podjetje Gregorič v Ljubljani je imelo uslužbenega kot potnika 27 letnega Rada Seliškarija iz Ljubljane. Seliškarij je obiskoval razne trrdke ter jim je ponujal razne reklamne napise, plastične reklamne predmete itd. Seliškarij je prišel tudi v Maribor, kjer je spoznal lepo blondinko. Sprito tega poznanstva ga je očitno minilo veselje, da bi obiskoval odjemalce, pa se je raje po Mariboru veselo zabaval. Da pa ne bi njegov delodajalec mislil, da zapravlja v Mariboru čas, je pošiljal v Ljubljano razna naročila, ki si jih je enostavno izmišljal. Ponarejal je podpise raznih mariborskih večjih trrdk. Podjetje Gregorič je v Ljubljani potem restaviralo reklamne napise ter

jih je začelo pošiljati v Maribor. Kmalu pa je nastopilo razočaranje, mariborske trrdke so začele pošiljati naročila nazaj ter so javljale, da niso ničesar naročile. Seveda pa je medtem časom Seliškarij že dobil od svoje firme v Ljubljani izplačano provizijo. Vsega skupaj so mu poslali 6000 dinarjev, ki jih je vse zapravil s svojo lepo znanko. Trrdka Gregorič v Ljubljani pa je oškodovana za okroglo 40.000 din, ker ne mara nobena mariborska trrdka, za katero so izdelani reklamni napisi, tega blaga prevzeti. Seliškarija je mariborska policija na prijavo iz Ljubljane aretirala. Prijeli so ga v hotelu, ko se je ravno nahajal v družbi svoje znanke. Ta je bila seveda hudo razočarana, ko je videla, s kom je imela opravka.

V Brusnicah bo v nedeljo spet češnjev sejem

Brusnice pri Novem mestu, 21. VI.

Tako poje naš narod, najbolj pri srcu pa je seveda ta pesem Brusničanov, ki jim prinašajo češnje lahko rečemo prvi in glavni dohodek. Nič čudnega ni, če gledate daleč na okoli po naši dolini in ne najdete češnje, ki bi ne bila cepljena. Edino v Gorjancih in na gričih, poraščenih z gozdom, so še samorastle češnje, ki nudijo našim izletnikom v poletni vročini okrepčilo. — Sedaj je za nas ajdova seva pravijo Brusničani, ko prinašajo v svojih nahrbtnih koših, jerskih, locanj in košaricah ta lepi, zlahtni sad v Brusnice, kjer že čakajo trgovci, ki še isti dan tako rekoč z drevesa odvažajo brusniške hrustavke v razne kraje naše domovine. Kakor je zanimivo opazovati, kako spretno nabirajo češnje na razne načine in v raznih pripravah, tako je še bolj zanimivo gledati vrvenje v Brusnicah, ko trgovci sprejemajo ta zlahtni sad in dnevno na tisoče kg vlagajo v zaboje. — Povprečni pridelek ob normalnih letinah je 200.000 kg; letos jih bo nekoliko manj zaradi nesrečnega dežja, ki je vzrok, da razpokajo češnje, ko so najbolj debele in najbolj zrele. Te dni pa se je vreme ustalilo in zopet prinašajo krasne in debele češnje. Ta teden bodo najlepše in te bomo pokazali na IV. češnjevi razstavi v nedeljo, 25. junija. Tu bomo videli res izbrane češnje v rumene, rozasto nadahnjene, temno rdeče, črne, skratka vse vrste harv in ukosov. Jasno je, da prevladuje naša divna Brusniška hrustavka. Samo na razstavi jih bo kakih 3 do 4000 kg na razpolago kupcem. Sprejem gostov in otvoritev razstave bo ob pol 11. uri pred šolo v Brusnicah in ne ob pol 10. kakor je bilo objavljeno v Sadjarju. Zveze z vlaki (Novo mesto) in z avtobusi so izvrstne. Državni poštni avtobus vozi od izletniškega vlaka in k izletniškemu vlaku (5 dinarjev do avtobusne postaje Ratež-Brusnice). Na razpolago bo tudi avtobus gospoda Kosa v Novem mestu, ki bo vozil s postaje Novo mesto od vlaka, ki pride iz Ljubljane ob 10.15.

Pridite v dolino češenj, ki vas pristrčno vabi. Mi ne poznamo nobene vstopnine, pač vam bomo postregli s pristno slovensko gostoljubnostjo, tako, da se boste vračali od nas z najlepšimi vtisi.

Velike tatvine v tovarni olja

Maribor, 22. junija.

Znanl mariborski tovarnar bučnega olja g. Höchmüller Ivan, ki ima svojo tovarno v Taborški ulici pod mostom, je že dolgo časa opazal, da mu na zagoneat način izgine olje. Že takoj skrajja je sumil, da mu olje nekdo krađe, vendar ni mogel nikogar tega obdolžiti. Po daljšem opazovanju pa je prišel do prepričanja, da mu odnaša olje 32 letni delavec in razvažalec olja Avgust Furman. Ni pa imel nobenih dokazov, pa je zaradi tega zadnje dni pazil v tovarni tudi ponoči, da bo zasačil tatu. Tudi snoči se je zaklenil v tovarno ter je čakal vso noč. Šele priti jutru je začel, da nekdo odpira vrata. Bil je to Furman, ki je imel ponorejen ključ. Höchmüller je videl, kako je Furman stopil k jami za smeti ter vzel iz nje veliko pločevinasto posodo polno olja. V posodi je bilo 20 kg bučnega olja. Predno pa je s plenom odšel, ga je njegov gospodar prijel ter ga izročil policiji. Furman je potem na policiji priznal tatvino. Pravi, da je prodajal olje raznim mariborskim gostilničarjem po 10 din liter. Ker ga je dajal tako poceni, je imel seveda dovolj odjemalcev. Dobljeni denar pa je večinoma zapil in zapravil. S temi tatvinami je oškodoval svojega gospodarja za 6000 dinarjev.

Športne vesti

Novice o olimpijskih igrah v Helsinkih. Finci so te dni kupili 90 polnokrvnih angleških konj — dirkačev in jih stavili na razpolago finski vojski in vojakom, ki se pripravljajo za moderni peterboj na olimpijskih igrah.

Organizacijski odbor je imenoval za nadzornika olimpijske vasi za XII. olimpijske igre poveljnika finske vojske g. Ioya Valkama.

Dosedaj so pripravile svojo udeležbo za XII. olimpijske igre naslednje države: Anglija, Danska, Norveška, Italija, Romunija, Palestina, Švica, Belgija, Jugoslavija, Costa Rica, Švedska, Lichtenstein, Luksemburg, Portugalska, Grčija, Holandska, Češkoslovaška, Nemčija, Združene ameriške države, Madžarska, Argentina, Estonija, Avstralijska, Brazilija, Haiti, Indija, Islandija, Letonska, Maika, Bolivija Kanada, Kuba, Poljska, Bolgarska, Južna Afrika, Francija, Ceylon, Mehika, Finska in Španija.

Na zadnji seji Jugoslovanske nogometne zveze je bilo sklenjeno, da se posebnemu odboru da naloga, naj napravi za JNZ nova pravila. Seja je bila sicer kratka, toda zelo zanimiva. Obravnavali so se namreč zadnji dogodki v našem nogometnem športu.

Glede suspenza Gradjanskega in Hajduka je stopil v veljavo § 68 pravil Jug. nog. zveze. Ta odtavek v pravilih namreč pravi, da izrečeni suspenz avtomatično odpade, ako v teku enega meseca od suspenza ni bila izrečena kazen. Ker tega do sedaj še ni bilo, smatrajo v Zagrebu, da je ta suspenz avtomatično odpadel. Zagrebčane je zanimala, ali bo JNZ a tem tudi obvestila mednarodno nogometno zvezo.

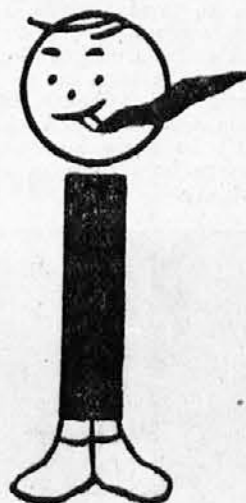
Plavalni tečaj v Splitu. Včeraj se je začel v Splitu 15 dnevni plavalni tečaj, ki ga prireja ministertvo za telesno vzgojo. Vodstvo tečaja ima profesor g. Uloga Drago, tehnično stran tečaja pa je prevzel bivši jugoslovanski rekorder v prostem plavanju Splitčan Ante Senjanović. Tečaja se udeležuje 25 udeležencev.

Madžarska vlada je ukinila samostojnost madžarske nogometne zveze. Madžarska vlada utemeljuje ta svoj sklep s tem, da nosometna zveza ni pravilna vršila svoje nalože.

Huda kazen za ukradene purane

Maribor, 22. junija.

Pred malim kazenskim senatom v Mariboru je bila včeraj razprava proti 31 letnemu Vinku Lašiču iz Vinskega vrha ter 28 letnemu posestniku in mlinarju Antonu Kolarču iz Sv. Miklavža pri Ormožu. Proti tretjemu obdolžencu iz te dične družbe, 25 letnemu Jožetu Rizmanu od Sv. Miklavža pa je bilo postopanje izločeno, ker se nahaja sedaj pri vojaki. Obtoženca sta se zagovarjala zaradi številnih tatvin, vlovov in nasilij, pri katerih je igral Lašič vodilno vlogo kot vodja vlomilske tolpe. Kolarč pa je skrbel, da se je plen spravil v denar. Tolpa je kradla zlasti purane. Kar jih niso prodali, pa so jih pri Kolarču spekli ter pojedli. Lašič je hodil na svoje vlomilske pohode vedno s karabinko oborožen ter je pri tem grozil raznim ljudem s smrtjo. Enkrat je tudi streljal na zasledovalce, ki so ga presenetili pri vlovu. Poleg tega pa se je Lašič še moral zagovarjati zaradi zločinov po čl. 3. zakona o zaščiti države. Obsojen je bil na 2 leti strogega zapora in 2 leti izgube častnih pravic.

Poznate me, lepo sem se predstavil. No, jutri se poslednji bo pojavil.

Drobne vesti s Koroške

Marija-Gail — Marija na Zili. Po daljši mučni bolezni so prevedeni s svetimi zakramenti na dan sv. Rešnjega telesa zaspali v Gospodu Vaznikova mati na Velikem Selu. Naj počivajo v miru! — Rado se pripeti v vsakdanjem življenju kaj izrednega. Tako je bilo tudi pri nas. Vsi smo se že veselili binkoštno sobote, da bi priostovali hojscti dveh parov. Gostilničarka je z veliko skrbjo že vso lepo pripravila za obed ter skuhalo mnogovrstnih juh in pečenk, torte pa si prikrbela iz bližnjega Beljaka. Naši fantje so se pripravljali že ves dopoldan, da bodo zapenjali. Tudi naš mežnar je cerkev in poročni oltar prav lepo okinal. Svatje so že prihajali, avto je čakal. Prišel je ženin s svojimi svati celo iz Radentheina. Torej je v najboljšem redu! Sedaj pa hočemo videti nevesto, ko so začeli povpraševati ženini svate, ker ona mora iti z nami k poroki, kakor je pri nas navada. V neveste Reziške ni bilo nikjer! Svatje se spogledujejo, kaj bi to pomenilo, ter jo z ženinom vred začnejo iskati najprej doma, potem pa še pri sosedih. Neveste ni! Naposled jo najdejo pri sosedih v postelji v silnem jok. Ko jo vprašajo, zakaj je to storila, jim čez dalj časa razodene, da se noče poročiti s tem ženinom, čeprav ga ima rada, ampak drugega ima še veliko rajši ter se bo rajši s tistim omožila! Po mali južini so se svatje z žalošnim ženinom vred zopet vrnili domov. Tudi mi smo bili žalostni in se jezili na hudomušno nevesto, ki nas je tako lepo pustila na cedilu. Hojsctet Konrada Lipuš iz Leokardije Labernig se je obhajala potem prav na tistem, Torej, ženin, bodite prav previdni pri nevestah!

Borovlje. Zadnje tedne se je opazilo v našem mestu nekakšno vznemirjenje. Dospela je komisija, med katero so bili tudi zastopniki industrije iz Berlina, ter povabila na sestanek vse koncesionarne puškarske mojstre. Slo je za to, da bi se puškarska obrt posameznih mojstrov opustila ter se mojstri skupno združili v takozvano komanditno družbo. Omeniti je treba, da je puškaretvo udomačeno v Borovljah že preko sto let. Po navadi je prehajalo od starih četov na sinove in vnuke, tako da so ohranili to obrt v hiši celih rodov. Kaj čuda, da je bilo zaradi tega precej zbežanih, posebnost, ker konkretnega še ni bilo ničesar podanega. Predvsem se misli pri tem na enotno izdelavo, skupne nabave raznih materialov itd. Gospodje iz Berlina bodo zbrali vse potrebne podatke ter se bo stvar temeljito proučila. Za primer, da bi se pokazalo, da bi bila taka združitev v korist vsem zainteresiranim, se bodo pogajanja obnovila in bomo o izidu pozneje poročali. — Hudo urje, ki je razsajala binkoštni teden, je napravilo pri regulaciji bajtiškega potoka precej škode, tako da so bile razdejane vse naprave, ki so bile prej izvedene. — Letina kaže sedaj zelo dobro, posebnost trave so lepe in tudi žito je krasno zastavljeno.

Drvi ob četrti na 7 bo v veliki Filharmonični dvorani II. sklepna produkcija drž. konservatorija, na kateri bodo nastopili gojenci klavirskega oddelka šole prof. Toneta Ravnika, Pavla Šivica, dalje iz solopoveškega oddelka ravnateljica Beletta in prof. Trostove, iz oddelka za čelo prof. Müllerja, iz oddelka za klarinet prof. Launa, Gregor Jurij pa je gojenec kompozitorskega oddelka prof. Lipovška. Podrobnosti spored je na razpolago v knjigarni Glasbene Matice. Opozarjamo na točen začetek ob četrti na 7 in da je produkcija v Filharmonični dvorani.

Vremensko poročilo

»Slovenskega doma«

Kraj	Barometer	sko stanje	Temperatura v °C	Relativna vlažnost	Veter (amer. jakost)	Pada-vine (mm)	Vrsta
Ljubljana	758	24.9	14.2	81	4 ENE	—	—
Maribor	757.7	25.5	15.1	70	6 E	—	—
Zagreb	759.3	25.0	14.0	90	5 0	—	—
Belgrad	759.4	27.0	10.0	80	4 W	—	—
Sarajevo	760.1	27.0	12.4	80	4 0	—	—
Vis	760.5	21.0	10.0	90	5 0	—	—
Split	760.2	23.0	17.4	70	3 0	—	—
Kumob	759.4	24.4	17.4	80	2 NE	—	—
Rab	759.2	21.0	16.1	80	8 0	—	—
Quirpovnik	759.2	25.0	16.1	70	0 WSW	—	—

Vremenska napoved: Precej oblačno spre-menljivo vreme. Nagnjenje k nevihtam.

Koledar

Danes, četrtek, 22. junija: Ahacij.

Petek, 23. junija: Edeltrud.

Obvestila

Nočno službo imajo lekarne: mr. Sušnik, Mar-jin trg 5; mr. Kurat, Gosposvetska cesta 10; mr. Bohinec, Rimeka cesta 31.

Razstava otroških izdelkov Državne poskusne ljudske šole za Bežigradom bo dprta v petek, 23. in v soboto 24. junija od 9 do 12 in od 15 do 17, ter v nedeljo, 25. junija od 9 do 13. Vse, ki se zanimajo za delo na tej soli, vljudno vabimo, da se razstavo ogledajo. Vstop prost.

Rečica ob Savinji. Katol. izobraževalno društvo v Rečici ob Savinji je preložilo svojo tombolo na konec julija odnosno na začetek avgusta. Datum tombole bo pravočasno objavljen. Odbor.

Slovenska Straža v Ljubljani javlja, da se je nov odbor sledeč sestavljal: predsednik Boje Etbin, podpredsednik dr. Kamušič, tajnik Grafenauer Boggo, njegov namestnik Klavž Leopold, blagajnik Trebše Anton, odborniki: gg. Kokalj Jože, Erja-vec Fran, Tonkili Anton, Zemljak Joško in Terčelj Filip; nadzorstvo: gg. dr. Česnik Ivo, dr. Gorjanec M., dr. K. Capuder ter Bogataj Franc. V razsodišču so: gg. Kovač Franc, dr. Zitko Stanislav in Kranjec Silvo. — Slovenska Straža v Ljubljani imajo svojo pisarno na Aleksandrovi c. 10 (dvo-rišče, skupno s Sedejevo družino).

Dolžnost vsakega katoličana je, da zastopa vsak dan, ob vsaki uri in povsod idejo kongresa Kristusa Kralja! Številni darovi naj omogočijo izvedbo tega kongresa!

Prosvetno društvo Trnovo priredi s sodelovan-jem F. O. tridnevno trnovsko kresovanje. V pe-tek, 23. junija ob 20. do pol 22. ure bo pred trnovsko cerkvijo koncert godbe »Sloge« kres na Gradaščici, umetni ogenj in spuščanje raketov. V soboto 24. junija ob 20. ure uprizori na prostem na društvenem protorsu v Karunovi ul. 14. na ogromnem odru ob prvotni sceneniji in ob svitu žarometov veselo igro s petjem »Rodoljub iz Ame-rike« sodeluje godba »Slogac«. V nedeljo, 25. ju-nija bo ob pol 16. telovadni nastop FO in DK s pestrim sporedom, po telovadbi pa velika žegnani-ska veselica. Trnovčani vabijo vse ljubljance da pridejo na kresovanje v Trnovo s katerim hoče Prosvetno društvo obnoviti stare običaje trnovskih kresovanj na katere so ljubljanci vedno radi prihajali.

Razpis dveh mest cestarjev. Na osnovi § 31. zakona o bankni upravi, razpisujem pri okrajnem cestnem odboru v Celju dve služ-beni mesti banovinskih cestarjev, in sicer: 1. mesto za progo na banov. cesti št. II/188 Latkova vas—Marija Reka—Trbovlje—Zagorje —Izlake od km. 6.00 do km 12.793, in 2. mesto za progo na banov. cesti št. II/198 Letuš—Gomilsko od km 0.00 do km 4.500 in na banov. cesti št. II/199 Sv. Rupert—Parižlje—Braslovče od km 3.720 do km 5.154. — Prosilci za ti mesti morajo izpolnjevati pogoje iz čl. 2. uredbe o službenih razmerjih drž. cestarjev in njih pre-jemkih in ne smejo biti mlajši od 25 in ne starejši od 30 let. — Lastnostno pisane in z banovinskimi kolkom za 10 din kolkovane prošnje, opremljene s pravičnimi in zadostno kol-kovnimi prilogi (rojstni in krstni list, do-movinski list, zadnje šolsko sprečevalo, doka-zilo o odsluženju kadrovskega roka, zdravniško sprečevalo, navrstveno sprečevalo, potrdilo pri-stojnega oblastva, da niso bili obsojeni zaradi kaznivih dejanj iz koristoljubja, eventualna dokazila o strokovni usposobljenosti) je vložiti najkasneje do 15. julija 1939 pri okrajnem cestnem odboru v Celju. — Kraljevska banska uprava dravske banovine.

Veliko presenečenje

prilavila društvo »Kamnik« vsem Kamničanom in letoviščarjem sredi julija z velikansko priredi-tvijo na prostem, pri kateri se bo presenečeni gledalec nenadoma znašel v dobi slavnega Na-poleona. Kamnik bo vnovič zaživel v romantičnih časih Ilirije, ko so se fantje skrivali po gorah, da bi se izognili težki vojaški službi silnega Bona-parteja, ko so francoski vojaki plenili in požigali po naših vaseh, ko je naš narod trpel in se boril in končno zmagal. Ti težki trenutki naše zgo-dovine, trpljenja in zmaga naše krvi, bodo vnovič zaživel med nami, tako živo in resnično kot pred 130. leti. Teško življenje v neprestanem strahu pred zatirali, napadi francoskih vojakov na vas, borbe naših fantov z njimi, globoka ljubezen mla-dega dekleta do naroda, za katerega hoče žrtvo-vati svojo življenjsko srečo, in končno propad Ilir-rije ter beg francoske vojske iz naših krajev; vse to vam bo v lepi, tajinstveni poletni noči prika-zalo naše društvo »Kamnik« in videli boste, da kaj takega še niste nikdar doživeli. Kaj, kje in kdaj, boste slišali in prihodnih dneh.

Ljubljanski gledališče

Opera: Začetek ob 20.

Četrtek, 22. jun.: Zaprt. Gostovanje v Trstu: Borie Godunov.)

Petek, 23. jun.: Zaprt. (Gostovanje v Trstu: Prodana nevesta.)

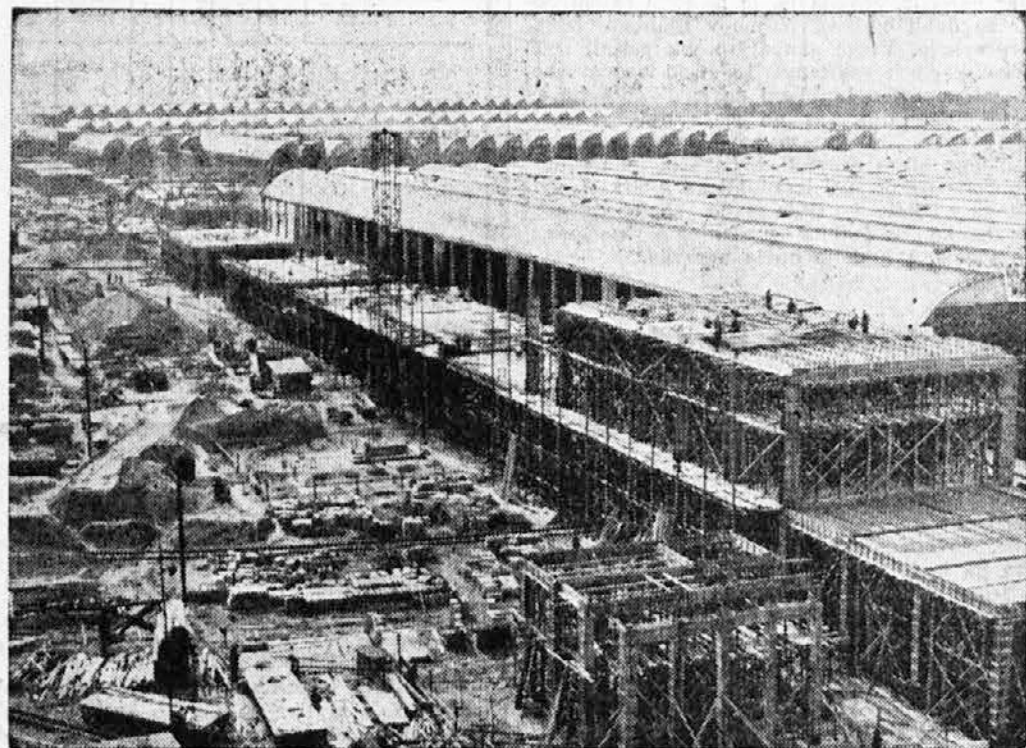
Sobota, 24. jun.: Zaprt. (Gostovanje v Trstu: Ero z onega sveta.)

Nedelja, 25. junija: Zaprt.

Opera je v tem tednu zaradi gostovanja v Tr-stu zaprta

Tovarna, v kateri bodo vsak dan zgradili do tisoč avtomobilov

Vsak „ljudski“ avtomobil bo moral najprej na razriti cesti položiti svoj izpit

Pogled na bodočo tovarno »ljudskih« avtomobilov v Fallersleбенu v Nemčiji. Na noben način ne bo to majhna reč.

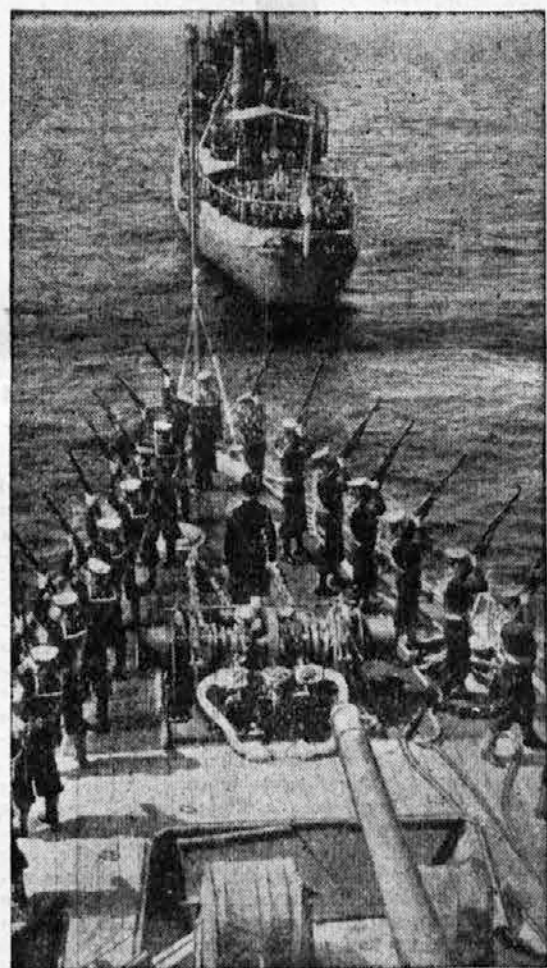
Pred kakim letom dni je nemški kancler Hitler položil temeljni kamen za tovarno v Fallersleбенu, v kateri bodo izdelovali takomenavane »ljudske« avtomobile, vozila, ki si jih bodo zaradi razmeroma nizke cene in ugodnih plačilnih pogojev lahko nabavili tudi ne ravno preveč premožni delavci ter se z njimi lahko vozili v oddaljene kraje na delo. Že leto dni torej brez prenehanja delavci opravljajo svoj posel podnevi in ponoči. Delavcev je tu zaposlenih 4.500, ki se pri delu dvakrat v 24 urah izmenjujejo, 3.500 jih gradi bodoče »delavsko mesto«. Na koncu tovarniškega posloplja je izkopan prekop in razširjen v pristanišče, ki se nazadnje v širini 120 m izliva v Sredozemski prekop. Električna centrala je že skoro popolnoma dovršena in bo v nekaj dneh začela obratovati prva turbina s 16.000 kilovatov. Tudi mehanska delavnica in tovarna sta že skoro do kraja dograjeni. Čeprav se niso popolnoma zgradili nekateri oddelki te svojevrstne tovarne, se že lahko vidi celotna elika vsega tovarniškega posloplja.

V mehanični delavnici so že montirani prvi stroji. Vsak dan pa še prihajajo nove pošiljke. Ne prenehoma so delavci zaposleni pri oblaganju tal. Zdaj se tudi že jasno vidi, kako bo potekala vsa izdelava »ljudskega« avtomobila. Na vzhodnem robu mehanične delavnice so položene železniške tračnice. V kratkem bo prišlo na ta kraj vsak dan do 40 tovornih vagonov z najrazličnejšimi gradivom, s posameznimi deli, ki jih bodo potrebovali za sestavljanje avtomobilov. Dvigala bodo odpremljala ta prispeli material do prvega oddelka delavnice, odkoder bo šel nato skozi stotine in stotine strojev, ki ga bodo predelali in bo vsak opravil posebno zanj določen posel. Vsak kos bo šel potem skozi »ulice« mehanične delavnice vse do oddelka, kjer je nadzorstvo. Z druge strani bodo prihajale tem posameznim delom, ki so namenjeni za sestavo motorjev, koles in okvira, nasproti karoserije. V tovarni karoserij čakajo prvi orjaški stroji, da jih poženejo. Čeprav bodo ti stroji veliki, se bodo vendar zdeli v primeru z ogromno dvorano kot prave igrače. Ta velikanška dvorana meri 72.000 kv. metrov površine, kakor da v svoji izmeri nima nikjer meja. Kako orjaški so stroji, si lahko mislimo, če upoštevamo, da so postavljeni na 6,3 m debelih betonskih tleh.

Ogromne so tudi kadi, ki bodo služile za čiščenje zunanjih delov »ljudskih« avtomobilov, da se bodo dovolj svetili in da bodo zares videti čisto novi. Z močnimi reflektorji bodo sušili debelo plast laka, s katerim bodo zunanje dele avtomobilov namazali. Pravijo, da ni več daleč čas, ko bo vsak dan odhajalo iz te tovarne do tisoč novih avtomobilov. Kadar bo tovarna v popolnem obratu, računajo, da bodo na leto izdelali do 450 tisoč avtomobilov, dočim bo začetna proizvodnja v letu 1940 znašala le okroglo 100.000 vozil. Deset tisoč ljudi bo, če bodo delali po osem ur na dan,

izdelalo dnevno tisoč avtomobilov. Na poskusni tovarniški cesti, ki ne bo sama kriva, pač pa bo tudi namenoma precej razrita, bo moral vsak »ljudski« avtomobil »polagati svoj izpit«.

Istočasno ko tovarno grade, kakor je že zgoraj omenjeno, grade tudi takomenovano »delavsko mesto«, kjer bodo udobno stanovali v tovarni zaposleni delavci. Se letos bo na tem kraju zgrajenih 2.400 stanovanj, prihodnje leto pa se bo to število dvignilo že na 30.000. Vsako takšno delavsko stanovanje bo imelo kopalnico ali vsaj prh, sama tovarna pa bo skrbela za osrednjo kurjavo in za razsvetljavo.

Mornarji streljajo salvo na čast tovarišem, ki so našli grob v potopljeni podmornici.

Drobne vesti

V Hendaju je bila mednarodna konferenca v zvezi z vrnitvijo stvari, ki so jih pred koncem državljanske vojne v Španiji prenesli v Francijo. Na konferenci so izdelali končni načrt, po katerem bodo racionalno izkoristili francoska in španska prometna sredstva, da bi špansko blago čimprej spravili preko Hendaja in Iruna nazaj v Španijo.

Na pobudo nacionalne zveze italijanskih trgovcev je organizirano skupinsko potovanje italijanskih trgovcev v Nemčijo. Obisk bo trajal od 23. do 30. julija letos, njegov namen pa je, da se italijanski trgovci seznajajo z glavnimi nemškimi središči.

Neko vojaško letalo je iz še neznanih vzrokov padlo pri Bologni na tla. Pilot se je ubil.

Poročnik Naquin, ki je preživel katastrofo »Squalusa« je izjavil pred preiskovalnim odborom mornariškega ministrstva, da se katastrofa ne bi bila pripetila, ako bi imela podmornica priprave, da se avtomatično prepreči udiranje vode v prostore za balast. Posebno v primeru vojne bi bile take avtomatične priprave velikega pomena.

Požar, ki je izbruhnil v kitajski četrti mesta Newyorka, je zahteval 7 človeških žrtev. Gasilec se je po velikih naporih posrečilo požar omejiti, čeprav so naleteli na zelo velike težave zaradi ozkih ulic, ki so otežkočale dostop k tujim zgradbam, ki jih je zajel ogenj.

Danes dopoldne se je začela v Dresdenu nemška kolonialna razstava »Dresden 1939«.

Redna letalska zveza okoli sveta

Z velikim vodnim letalom v 45 urah iz Amerike v Francijo

Redna letalska zveza med Stari min Novim svetom, med Evropo in Ameriko bo vzpostavljena pojuršnje, 24. junija. Letala bodo letela iz Newyorka preko Azorskih otokov in Lillbone v Marseille ter obratno. Zadnje čase je bilo več poskusnih poletov, ki so se sijajno obnesli. Potniki se bodo vozili iz Starega v Novi in iz Novega v Stari svet z velikimi vodnimi letali. Vožnja bo tako udobna, da jo bo lahko prenesel vsakdo, na drugi strani pa nevarnosti pred nesrečo skoraj ni. Za pot iz Amerike v Evropo bo potnik plačal 375 dolarjev, ali v našem denarju približno 13.000 din. Če pa bo vzel vozovnico za tja in nazaj, pa bo

plačal za dvakratno pot čez Atlantski ocean 675 dolarjev. Letalo bo potrebovalo za pot v eno smer 45 ur.

Zdi se pa, da ne bo vzpostavljena redna letalska prometna zveza samo med Evropo in Ameriko, pač pa da bo omenjena proga priključena nadaljni progi iz Amerike čez Azijo v Evropo. Tako se bo možno v nekaj dneh z redno letalsko zvezo peljati okoli zemlje. Od Newyorka bi šla proga proti zahodu najprej do Fan Francisca, od tam bez Tihi ocean v Hongkong, nato pa preko Saigona, Kalkute, Beyrutha spet nazaj v Marseille. Da, nismo več v časih Kristofa Kolumba.

Večletni davčni opomini zaradi nekaj par

Težko je, česta dolžnik in davkarija oba preveč trdovratna

Lep primer, kako znajo biti davčne oblasti neizprosne, so imeli pred nedavnim v Franciji. Prav za prav ne pred kratkim, pač pa je od tega že kar štiri leta. Bilo je to v Parizu. Tam je nekdo ostal pred štirimi leti dolžan davčni upravi dva centima. No, to je pa res tako velika vsota, da se je davčni upravi v Parizu splačalo toliko časa terjati za poravnavo dolga. Pa tudi dolžnik je bil od sile trdovraten, ne samo davčna uprava. Vsa leta, odkar so ga prvič terjali za to »velikansko« vsoto, se ni zmenil za noben opomin. Dejal je, da tega zaostanka ne bo plačal, ker da se je gotovo le davčna uprava zmotila pri računanju.

Na davčni upravi pa so hoteli biti na jasnem, kdo ima prav. Ker so imeli davčni uradniki dovolj opravka z vsakodnevnimi posli, je davkarija najela tri nove uradnike, pravijo, da celo strokovnjake, ki naj bi se enkrat natančno pregledali vplačila davkov in ugotovili, kdo je še kaj dolžan. Predvsem je šlo za onega davčnega obveznika, ki je bil dolžan dva centima, v našem denarju nekaj par. No, in ti strokovnjaki so res do gnali, da se davkarija ni zmotila, pač pa da se moti davčni obveznik. In spet je davčna uprava poslala nov opomin, naj vendar že enkrat pošlje tista bore dva centima, da bo stvar rešena. Davčni obveznik pa se je še nadalje upiral in je nazadnje vso stvar dobilo v roke celo upravno sodišče. Sodišče je razsodilo, da mora ta trdovratni Parizan le plačati svoj dolg davkariji, pa če ga je še tako malo. Poleg dveh centimov, ki jih je bil dolžan, bi moral po razsodbi upravnega sodišča plačati še nekaj sto frankov raznih kazni za opomine. Če dolžnik ne bi vsega tega denarja plačal v desetih dneh, bo moral iti za tri mesece v zapor.

In zdaj se je dolžnik le odločil, da plača tisti denar davkariji, toda samo pod tem pogojem, če mu da na razpolago kovanec po dva centima, da bo svoj dolg sploh mogel plačati. Tako je davkarijo spravil v novo zadrgo. V Franciji namreč nimajo takšnega kovanega denarja, da bi z njim lahko točno poravnal dolg. Torej po njegovem

mnenju dolga sploh ni bilo mogoče plačati, tudi če bi ga hotel. Da bi preveč dajal, to mu vendar ne pade v glavo.

Ta zanimivi spor torej še vedno ni rešen. Toda zdi se, da bo prav kmalu. Dolžnik je izjavil, da je pripravljen zaostanek plačati, toda le toliko, kolikor je v resnici dolžan. Davčna oblast pa bo, če ne bo šlo drugače, na vse zadnje le morala biti toliko iznajdljiva, da bo odmerila kazni zaradi opominov tako, da bo skupna vsota le bolj okroglo število. In tedaj se dolžnik ne bo mogel izgovarjati, da nima takšnega drobiža.

Programi Radio Ljubljana

Cetrtlek, 22. junija: 12. Pisana šara (plošče) — 12.45 Poročila — 13. Napovedi — 13.20 Salonski kvartet — 14. Napovedi — 15. Med Zilo in Sarv — Koncert slovenske pesmi (Radijski orkester) — 18.40 Slovenska slovenca (g. dr. Rudolf Kolarič) — 19. Napovedi, poročila — 19.30 Deset minut zabave — 19.40 Nac. ura: Savel Sokola kraljevine Jugoslavije — 20. Melody-jazz — 20.45 Simfonični koncert (plošče) — 22. Napovedi, poročila — 22.15 Za razvedrilo, igra Radijski orkester.

Drugi programi

Cetatek, 22. junija: Belgrad: 20. Humor — 21. Nar. pesmi — Zagreb: 20. Opera — Praga: 20. Igra — 21.30 Ork. konc. — Bratislava: 19.30 Plesna in lanka gl. — 21.10 Ork. konc. — Sofija: 19.30 Ork. konc. — 21. Komorna gl. — Varšava: 21.30 Ravelova opera »Španska ura« — Budimpešta: 19.30 Madžarske pesmi — 20.55 Debussyjeva sonata — 22. Cik. okr. — 23. Plošče — Trst-Milan: 17.15 Vok. konc. — 21. Igra »Barberina« — Rim-Bari: 21. Opera »Gloria« — Florencia: 21.3 Simf. konc. — Berlin: 20.15 Atlantska glasba — Königsberg: 20.15 Opera »Veselo žene vindorske« — Monakovo: 20.15 Opereta »Prejšnja noč« — Strassbourg: 21. Vojaške koronice.

Darujte za VI. mednarodni kongres Kristusa Kralja, ki bo v Ljubljani od 25. do 30. julija 1939

Poslednja zapoved

Ko je Scott tako pospravljaval svoje stvari, so se nenadoma nalahko odprla vrata njegove sobe.

Vatopil je Courtney. V eni roki je nosil veliko geografsko karto, v drugi pa steklenico whiskeyja. Ko je Scott zagledal Courtneya, se je neopazno ugriznil v spodnjo ustnico. Ni pa zinil niti besedice.

Courtney je nekaj časa molčal, ko pa mu je molk postal neprijeten, se je končno le oglašil in dejal:

»Sem že dobil način, s katerim boš najlaže dosegel svoj cilj! Dobil sem pot, po kateri boš najprej na kraju, kamor moraš odleteti!«

Razgrnil je karto po mizi. Hladno in brezbržno — v njegovem glasu je celo zvenela neka rezkost — mu je odvrnil Scott:

»Tvoja pomoč mi ni potrebna, ne rabim jel Sam vem, kaj in kako moram opraviti!«

V Courtneyu je vzkipeo.

»Jaz zapovedujem tu! In jaz hočem dobiti aparat nazaj! Rabim ga še in tudi ti si mi potreben...« je dokončal Courtney svoj stavek ter pri tem nekoliko znižal svoj glas.

Potem pa se je Scottu približal na

korak in ga strmo pogledal naravnost v oči.

»Razumeš? Moraš se vrniti!...«

Scotta se je polotil čuden občutek. Zazdalo se mu je — in občutek je postal vedno jasnejši — da je bil pre-magan, ugnan.

Pogledal je na karto, ki jo je bil Courtney razgrnil po mizi.

Primaknila sta k mizi vsak svoj stol, sedla in se molče zagledala v karto.

Strežnik se je potihem umaknil iz sobe. Dva nekdanja nerazdružljiva prijatelja, ki sta skupaj prestala toliko hudoga in uspešno prebila toliko nevarnosti, sta spet enkrat po dolgem, dolgem času spet ostala sama...

Molk se je vlegel v sobo. Nihče ni mogel začeti prvi z govorom.

Courtney si je molče prvi natočil čašo. Za njim je prijel steklenico Scott, ki si je prav tako molče natočil svoj kozarec do roba.

Najprej eta izpila, potem pa je začel Courtney tolačiti Scottu svoj načrt. Označil mu je pot, po kateri naj bi letel tja, da bi čim varneje opravil svojo nalogo, nato pa pot, po kateri naj bi se vračal, da bi imel s preganjalci pri tem čim manj sitnosti. Courtneyjev načrt je bil prav dober, enako premišljen kakor »Leteti boš moral v severozahodni smeri čisto nizko nad železniško progo...«

učinkovit; to si je moral potihem priznati tudi Scott.

Courtney je govoril z mirnim, prijaznim glasom:

»Letel boš nizko nad železniško progo. Nemogoče je, da bi te tod kdo opazil, saj te bodo od zahoda njihovim pogledom skrivali griči. Pa tudi njihova obramba je na tej plati šibkejša. Pazi zdaj, tole tu so njihove tvornice in skladišča za municijo! Ko boš priletel nad njima, spusti bombe! Vse bo zletelo v zrak.

Potem pa se naglo vrni. Prepričan sem, da se ti bo ves polet posrečil in da boš nalogo opravil kakor jo le ti znaš. Se preden te bodo odkrili in opazili, boš že za devetimi gorami. Bodi pa previden. Na... to je pa tudi vse, kar bi ti imel za tvojo pot povedati...«

Počasi je Courtney spet zgrnil in zložil svojo karto ter jo dal Scottu.

»Prav imaš, res, to je vse...« je počasi spregovoril Scott.

Courtney pa je nadaljeval:

»Se nekaj uric imaš časa, da se potišno spopiješ in napišeš, preden se odpraviš na pot. Spanje te bo okrepilo. Zdaj pa popijva še merica na čast in slavo tvojeja poleta in na srečen povratek!«

Scott je odmaknil z roko.

»Ne bom več pil! Alkohol mi škoduje!«

»Dajva no, v čast in slavo poleta...«

ga je nagovarjal Courtney.

Scott je odnehal. Naglo je izvrnil še kozareček; Courtney pa je odpil iz svojega le za majhen požirek.

Spet je v sobi nastala mučna tišina. Čutilo se je, da bi si nekdanja nerazdružljiva prijatelja rada marsikaj povedala, pa vendar nihče od njiju ni mogel prav prijeti; kakor bi bila v zadrugi, eta se vedla.

Scott je molčal in zamisljeno gledal v tla. Le kje so morale ta časa bloditi njegove misli! Zdelo se je, kakor bi njegov duh zapustil telo in se podal na svobodno pot. Dolg je bil ta molk. Oba sta se motila s svojimi mislimi.

Scott je sedel na svoji postelji ter povesil glavo na podbočeni lakti.

Nato pa je nenadoma pogledal kvizku ter se strme zagledal Courtneyu v obraz. Ta, kar je zdaj dejal, je iz njega udarilo nekako tuje, Courtneyju se je — sam ni vedel, zakaj prav za prav — zazdalo povsem nepričakovano:

»Se nikdar nisem videl, kako eksplo-dira skladišče municije. Prav do sem bo-ste ališali. Spomni se me takrat...« je rekel zamisljeno.

Naročajte »Slovenski dom« !